



Oulu2026
Euroopan kulttuuri-
pääkaupunki



Kisakentän päiväkodin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2025-2028



SIVISTYS- JA
KULTTUURIPALVELUT

OULU

Johdanto

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden arvoperustan yleisperiaatteina ovat lapsen edun ensisijaisuus, lapsen oikeus hyvinvointiin, huolenpitoon ja suojeluun, lapsen mielipiteen huomioon ottaminen sekä yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen kohtelun vaatimus, inklusiiviset periaatteet ja lapsen syrjintäkielto YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksen (YK:n yleissopimus lapsen oikeuksista 1989 (59/1991), varhaiskasvatuslain (Varhaiskasvatuslaki 20§) ja YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevan yleissopimuksen mukaisesti (YK:n yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista 27/2016) .

Lain mukaan:

- "Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen oppimisen edellytyksiä, edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti." (Varhaiskasvatuslaki 3§)
- "Varhaiskasvatuksen järjestäjän ja palveluntuottajan on arvioitava, miten sen toiminta vaikuttaa eri väestöryhmiin ja miten yhdenvertaisuus muutoin toteutuu sen toiminnassa, ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi." (Yhdenvertaisuuslaki 6 a § (20.12.2022/1192) Tässä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan varhaiskasvatusyksikkömme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa hyödyntäen tasa-arvokompassin näkökulmia sekä asetetaan kehittämiskohteita sekä niille toimenpiteitä lukuvuosille 2025-2028

Nykytilan kartoitus

Olemme tehneet kartoitusta nykytilasta varhaiskasvatusyksikköemme työntekijöiden kanssa tammikuussa 2026, liittyen tämän tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman kehittämiskohteisiin. Joita on aiemminkin arvioitu. Tässä kartoituksessa otetaan huomioon kahden päiväkodin yhdistyminen ja asiakaskunnan vaihtuminen.

Aiemmassa kartoituksessa on tarkasteltu sukupuolen moninaisuutta, oppimisympäristöjä sekä kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Tässä kartoituksessa käsittelemme ylipäättään moninaisuuden huomioimista arjessa, oppimisympäristöjä ja kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta.

Kohta 1: Moninaisuus arjessa:

Aiemmassa selvityksessä on keskusteltu sukupuolen moninaisuudesta ja tehty huomioita siihen, että kaikki leikit, lelut ja oppimisympäristöt ovat käytössä kaikilla lapsilla tasapuolisesti. Lapsia ei lokeroida, vaan kaikki kohdataan sellaisina kuin he ovat. Tavoitteenamme on huomioida moninaisuutta myös laajemmin niin, että se koskee lisäksi tunnetaitojen moninaisuutta, erilaisia tarpeita esim. yksityisyyden/oman tilan suhteen, erilaisia oppimisen tarpeita ja aistien ylikuormittumisen mahdollisuutta. Meillä on syksyn 2025 aikana ollut tunnetaitoihin liittyen MiniVerso-koulutuksia ja ryhmissä on otettu MiniVerso – sovitteluteknikka käyttöön. Tämän materiaalin avulla on pystytty huomioimaan tunteiden/reaktioiden moninaisuutta ja kohtaamaan tasa-arvoisemmin lapset ristiriitatilanteissa. Lapsien kehorauhaa kunnioitetaan ja lasten kanssa harjoitellaan kaveritaitoja (ystävällistä puhetta, tunteiden tunnistamista ja sievää kosketusta, koska ymmärrämme, että meillä kaikilla on omat rajamme ja toiveemme vuorovaikutuksen suhteen). Erilaiset temperamentit ja aistien kuormittuminen huomioidaan ryhmässä tarjoamalla rauhoittumisen tiloja, kuulosuojaimia, mahdollisuudella seurata toimintaa ennen osallistumista. Moninaisuutta on tarkasteltu Pedakahviloissa liittyen mm. monikulttuurisuuteen ja sukupuolen moninaisuuteen.

Kohta 2: Oppimisympäristöt

Oppimisympäristöjä tarkasteltaessa oppimisympäristöt ovat olleet pedagogisesti suunniteltuja, kuvitettuja leikinvalintatauluin ja päiväjärjestyksin. Erilaisia leikkitiloja sekä aktiivisia että rauhallisia leikkejä varten on rakennettu eri ryhmiin. Aiemmassa tarkastelussa nousi esille, että leluja saisi olla moninaisemmin tarjolla ryhmien välillä. Päiväkotien yhdistymisessä leluvarastomme laajeni huomattavasti ja lelut on jaettu eri ryhmiin, josta niitä sitten kierrätetään lelulaatikoiden muodossa. Pienten pesällä on omat kiertävät lelulaatikot ja isojen pesillä lelut myös vaihtavat välillä ryhmiä, jotta jokainen pääsee leikkimään niillä. Pesätoiminta mahdollistaa, että leikit ja toiminta ovat monipuolisia ja vaihtelevia. Leikkejä toteutetaan eri ympäristöissä, eri aikuisten suunnittelemina ja yhdessä isommalla porukalla ideoiden. Pesätoiminnoissa otetaan huomioon eri ikäkausien toiminta, ystävyyssuhteiden muodostuminen yli ryhmärajojen ja tutustutaan turvallisesti toiminnan avulla päiväkodin eri ryhmien henkilökuntaan ja lapsiin. Jäimme oppimisympäristöjä tarkasteltaessa kaipaamaan enemmän rauhallisia jakotiloja, enemmän luonnonmateriaaleja sisältäviä leluja/tutkittavia asioita luontosuhteen tukemiseksi ja aisteja monipuolisemmin aktivoimiseksi. Lelujen moninaisuus näkyy erilaisina leikkitavaroina eri leikkeihin, mutta vähemmän on huomioitu niitä lapsia, jotka kaipaavat monipuolisesti aistikokemuksia esim. tuoksuvat materiaalit, eri tuntemuksien kokeminen ja eripainoisten materiaalien tutkiminen.

Kohta 3: Kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus

Aiemmassa tarkastelussa tärkeäksi nousi kielellinen ja kulttuurinen moninaisuus ja sen huomioiminen arjessamme sekä kunnioitus erilaisia perheitä, kulttuureja ja taustoja kohtaan. Käytössämme on avoimen vuorovaikutuksen ja ymmärryksen lisäämiseksi tulkkipalvelut, tulka-sovellus, kuvitettu arki (widgit-sovelluksen avulla). Olemme pitäneet kielen- ja kulttuurisen moninaisuuden ymmärtämisen lisäämiseksi Pedakahvilan, jossa on käsitelty kulttuurien moninaisuutta. Teemme yhteistyötä kotikielen opettajien kanssa ja tarjoamme tiedotemateriaaleja mahdollisimman monelle kielelle käännettynä. Otamme huomioon vanhempien kanssa tehtävässä yhteistyössä heidän kieli- ja lukutaidon, jotta voimme tulkkipalveluja/kuvatukea hyödyntäen tiedottaa vanhempia tarvittaessa henkilökohtaisesti. Päiväkodillamme käy S2-opettaja tarjoamassa opetusta niille lapsille, joilla on suomenkieli toisena kielenä. Tasa-arvoa ajateltaessa, pohdimme kuinka tärkeää olisi kotikielen sekä S2 -opetus varhaiskasvatuksessa jo alle 3-vuotiailla, joilla kielitaidon kehitys on tärkeässä asemassa. Kielellisen moninaisuuden haasteena on selkokielen yleistyminen arkeen niidenkin lapsien ohjauksessa/toiminnassa, joilla olisi valmiuksia rikastetumpaan suomenkieleen (kuten riimit, runot, kielikuvat ja monipuolinen kirjallisuus).

Ajatuksia toiminnan kehittämisen suhteen:

- Miten hyödynnämme erilaisia jakotiloja moninaisten toimintojen ja toimijoiden tarpeita huomioiden
- Miten käytämme erilaisia luonnonmateriaaleja sisältäviä leluja/tutkittavia asioita luontosuhteen tukemiseksi ja aisteja monipuolisemmin aktivoimiseksi. Lelujen moninaisuus näkyy erilaisina leikkitavaroina eri leikkeihin, mutta vähemmän on huomioitu niitä lapsia, jotka kaipaavat monipuolisesti aistikokemuksia esim. tuoksuvat materiaalit, eri tuntemuksien kokeminen ja eripainoisten materiaalien tutkiminen.
- Huomioidaan ja painotetaan kirjallisuuden monipuolista käyttämistä kielen rikastamisessa niin kieltä opettelevien kuin jo kieltä hyvin osaavien lasten kanssa (riimit, lorut, tarinat, kielikuvat).

Toimenpiteet lv 2025-2028

	Toimenpiteet	Vastuu
Kehittämiskohde 1 Tasa-arvonäkökulma Pesätoiminta	Pesätoiminnan jatkuminen ja syventäminen. Kehitämme monipuolista toimintaa ja toimintaympäristöä ottaen huomioon lasten ikätasot, mielenkiinnonkohteet ja tuen tarpeet.	Ryhmien henkilökunta
Kehittämiskohde 2: Yhdenvertaisuusnäkökulma: Miniverso	Lasten yksilöllinen kohtaaminen tunteiden, taitojen ja kehittymiskohteidensa kanssa. Jokaisella on oikeus ja mahdollisuus selvittää ristiriitatilanne aikuisen kanssa ja harjoitella sovittelua sekä ryhmässä toimimisen taitoja.	Ryhmien aikuiset, kouluttautuminen ja tiedonjako, materiaalin hyödyntäminen arjessa

Arviointi

Arvioimme vuosittain yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteiden toteutumista. Käsittelemme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta päiväkodin toiminnassa ja kehitämme toimintaa tavoitteiden suuntaisesti.

Materiaalit ja lähteet

- [Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus \(OuKa/Akkuna\)](#)
- [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu oppilaitoksissa \(OPH\)](#)
- [Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta](#)
- [Yhdenvertaisuuslaki](#)
- [Tasa-arvokompassi esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen](#)
- [Tasa-arvokompassi perusopetukseen](#)
- [Tasa-arvo toimintakulttuurin keskiöön materiaalipankki](#)
- [Koulu vailla vertaa –opas yhdenvertaisuussuunnitteluun](#)
- [Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu perusopetuksessa ja päiväkodissa/Oulun yliopiston julkaisu](#)
- [KARVIN selvitys Tasa-arvo teoiksi ja todeksi](#)
- Nykytilan kartoitusta varten tutustu: [Unicefin kysely nuorille](#)
- [Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo Oulun kaupungin toiminnassa](#) (Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma 2019-2021)